PATRON ROKU 2021

STANISŁAW LEM

"Jesteśmy jak na krze,
która jest unoszona prądami technologii.
Nie panujemy nad nią,
nie wiemy dokąd nas niesie,
nie wiemy jak nią sterować"
(S. Lem)

STANISŁAW LEM

100. lecie urodzin
(1921 –2021)

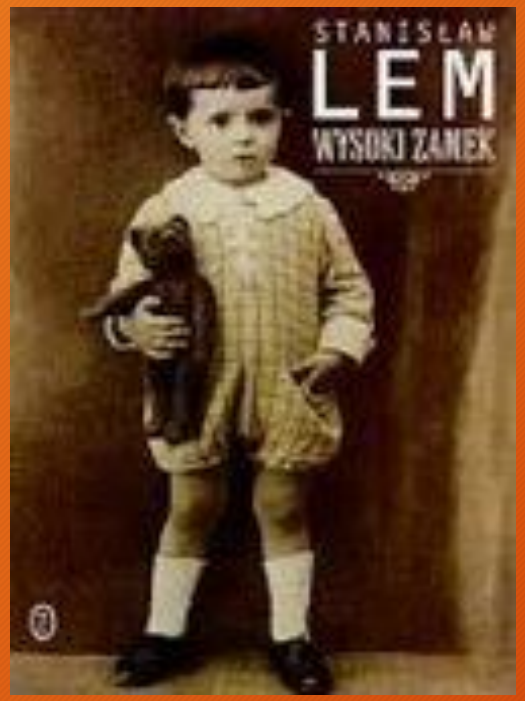
STANISŁAW LEM
12.09.1921(Lwów, Ukraina) - 27.03.2006(Kraków)

Pisarz urodził się we Lwowie najprawdopodobniej 13 września 1921.
To jedyne dziecko Samuela Lema
(inna forma – Lehm,1879-1954), lwowskiego lekarza
i Sabiny Woller (1892–1979).
Do aktu urodzenia wpisano jednak datę 12 września,
aby zgodnie z przesądem uniknąć pecha.
Ojciec, Samuel Lem został powołany do służby w armii austro-węgierskiej.
W czasie działań wojennych (po upadku twierdzy Przemyśl)
trafił do niewoli rosyjskiej, do obozu jenieckiego w Azji Środkowej.
Po wojnie powrócił i rozpoczął pracę, jako asystent na
Wydziale Medycznym Uniwersytetu Jana Kazimierza.
Był cenionym, wybitnym laryngologiem.

STANISŁAW LEM

We Lwowie spędził całe swoje dzieciństwo i młodość.
Mimo iż jego rodzice mieli korzenie żydowskie on był wychowany, jako katolik.
Sam jednak deklarował, że jest ateistą
co nie przeszkadzało mu w uczestniczeniu w lekcjach religii mojżeszowej.

STANISŁAW LEM

Źródło zdjęcia: https://w-zaciszu-biblioteki.blogspot.com/2011/12/wysoki-zamek-stanisaw-lem.html

Lem pisał w jednej ze swoich książek, że był bardzo trudnym dzieckiem, wręcz tyranem, który terroryzował swoje otoczenie.
Wykorzystywał z premedytacją okresy kiedy chorował i wymuszał na rodzicach, aby otrzymać to, na co miał ochotę. Jadł tylko wtedy, gdy jego ojciec stawał na stole ciągle otwierając i zamykając parasol. Niszczył notorycznie swoje zabawki.
Był dzieckiem bardzo inteligentnym, które szybko przyswajało wiedzę.
Mając cztery lata potrafił czytać i pisać niektóre proste wyrazy i zdania.
W domowej, dobrze zaopatrzonej w dużą ilosć atlsów anatomicznych i encyklopedii bibliotece, jako kilkuletni chłopiec pieczołowicie studiował je.
Będąc dzieckiem miał tendencję do tycia a to przez namiętność do chałwy, marcepanów i innych słodyczy.
Był też, już jako młody człowiek bardzo kochliwy. Mając zaledwie osiem lat ojciec przyłapał go na podszczypywaniu służących.
S. Lem to typ samotnika, nie miał ani jednego przyjaciela, tylko kilku dobrych kolegów.

STANISŁAW LEM

Źródło: https://w-zaciszu-biblioteki.blogspot.com/2011/12/wysoki-zamek-stanisaw-lem.html

Uczęszczał do II
Państwowego Gimnazjum im. Karola Szajnochy we Lwowie,
o którym wspominał w autobiograficznej książce "Wysoki Zamek".
Gdy ówczesne władze oświatowe
przeprowadzały badania nad inteligencją uczniów to okazało się,
że był najinteligentniejszym dzieckiem w południowej Polsce.
W tym okresie liczyły się dla niego tylko wynalazki.
Ze zdobytych części tworzył silniki, perpetuum mobile
i wiele różnego typu urządzeń. Nie były one może doskonałe,
ale liczył się sam fakt stworzenia czegoś co działa.

STANISŁAW LEM

W "Wysokim Zamku" autor wspomina Lwów i ludzi, tam żyjących.
Odtwarza trasę, jaką pokonywał codziennie z domu do szkoły,
oraz wspominał wszystkie ważne dla niego i jego kolegów miejsca,
których niestety już dziś nie ma.
To wszystko nie zostało utracone, żyje już tylko w nim
i w tej książce.
Każdy powinien przeczytać "Wysoki Zamek", dzięki tej książce zrozumie
autora, jako człowieka i pisarza, mimo że utwór ten nie należy
do
gatunku, który uprawiał autor,
jest ona napisana w bardzo przystępny
sposób.

STANISŁAW LEM

W 1939 zdał maturę.

Do ulubionych lektur należały utwory:

- Grabińskiego,
- Umińskiego,
- Verne'a i H.G. Wellsa.

Marzył o studiach na politechnice i zostanie uczonym.

STANISŁAW LEM

Źródło: lem stanisław -Bing images

Podczas II wojny światowej w 1940,
gdy Lwów został zaanektowany przez Związek Radziecki
podjął naukę
na Wydziale Medycznym Uniwersytetu Lwowskiego.
Studia medyczne zostały przerwane w okresie okupacji niemieckiej.
Pracował wtedy, jako pomocnik mechanika i spawacz.
W 1946 cała rodzina przeniosła się do Krakowa,
nie chcąc przyjąć obywatelstwa ZSRR.

STANISŁAW LEM

Źródło: lem z zona - Bingimages

W 1953 ożenił się z Barbarą Leśniak, lekarzem radiologiem.

W 1968 roku urodził się ich syn - Tomasz.

W latach 1983-1988 pisarz przebywał na emigracji (Berlin,Wiedeń) następnie powrócił do Krakowa.

Źródło: https://wyborcza.pl/51,75517,22239021.html?i=3 (archiwum prywatne)

STANISŁAW LEM

Karierierę literacką rozpoczął od współpracy z czasopismami:
"Kuźnica", "Tygodnik Powszechny" i "Nowy Świat Przygód".
Najpierw zamieszczał wiersze,
później opowiadania o tematyce okupacyjnej.
"Człowiek z Marsa" – to nowela, która została napisana,
jako pierwsza w 1946
i *wydrukowana w "Nowym Świecie Przygód".*

STANISŁAW LEM

W latach 1947-1950 pisarz pracował w Konwersatorium Naukoznawczym. Po zamknięciu tej instytucji znalazł się w trudnej sytuacji materialnej i życiowej.

Pierwsza powieść "Astronauci", którą napisał, jak często powtarzał "dla chleba" odniosła sukces.

Dzięki niej postanowił pisać książki o tematyce fantastyki naukowej.

Z jednej strony zapewniało mu to możliwość snucia interesujących go refleksji na temat miejsca technologii w życiu człowieka, z drugiej - ułatwiało omijanie w tamtych czasach cenzury.

STANISŁAW LEM

"Szpital Przemienienia" to powieść, która z racji cenzury
została opublikowana dopiero po ośmiu latach od jej napisania.
To od tej powieści, trochę innej od pozostałych utworów
zaczęła się droga pisarska Lema.
Ukazuje w niej człowieka, który znajduje się
w szpitalu psychiatrycznym podczas wojny.
Mamy tu dramat bohatara, rozdartego między umysłem a ciałem.
Bohater szuka sensu egzystencji i ocalenia
etycznego instynktu.

STANISŁAW LEM

„Nie żałuj, nigdy nie żałuj,
że mogłeś coś zrobić w życiu, a tego nie zrobiłeś.
Nie zrobiłeś, bo nie mogłeś”.

Cytat z powieści: „Szpital Przemienienia”

STANISŁAW LEM

W XX wieku uznawany został za jednego z wybitniejszych polskich pisarzy gatunku hard science fiction,filozofa,futurologa oraz krytyka.

Znane i popularne na świecie powieści fantastycznonaukowe to:
"Obłok Magellana"(1955), *"Eden"* (1959), *"Pamiętnik znaleziony w wannie"* (1961),
"Powrót z gwiazd" (1961), *"Solaris"* (1961), *"Niezwyciężony"* (1964),
"Głos Pana" (1968), *"Wizja lokalna"* (1982), *"Fiasko"* (1987) i *"Pokój na Ziemi"* (1987).

"Czas nieutracony" z 1955 to znana trylogia.

STANISŁAW LEM

W jego dorobku znajduje się też cykl groteskowych opowiadań fantastycznonaukowych: *"Dzienniki gwiazdowe"* (1957), *"Księga robotów"* (1961), *"Bajki robotów"* (1964), *"Cyberiada"* (1965), *"Opowieści o pilocie Pirxie"* (1968).

Napisał również recenzje nieistniejących książek - *"Doskonała próżnia" (*1971) i wstępów do nieistniejących dzieł takich jak np.: *"Wielkość urojona" (*1973).

W swoim dorobku posiada zbiór esejów, felietonów czy publicystyki literackiej: *"Wejście na orbitę"* (1962), *"Summa technologiae"* (1964), *"Filozofia przypadku"* (1968), *"Fantastyka i futurologia"* (1970), *"Rozprawy i szkice"* (1975).

•

STANISŁAW LEM

Źródło: https://www.zamyslenie.pl/autor/Lem-Stanislaw/

STANISŁAW LEM

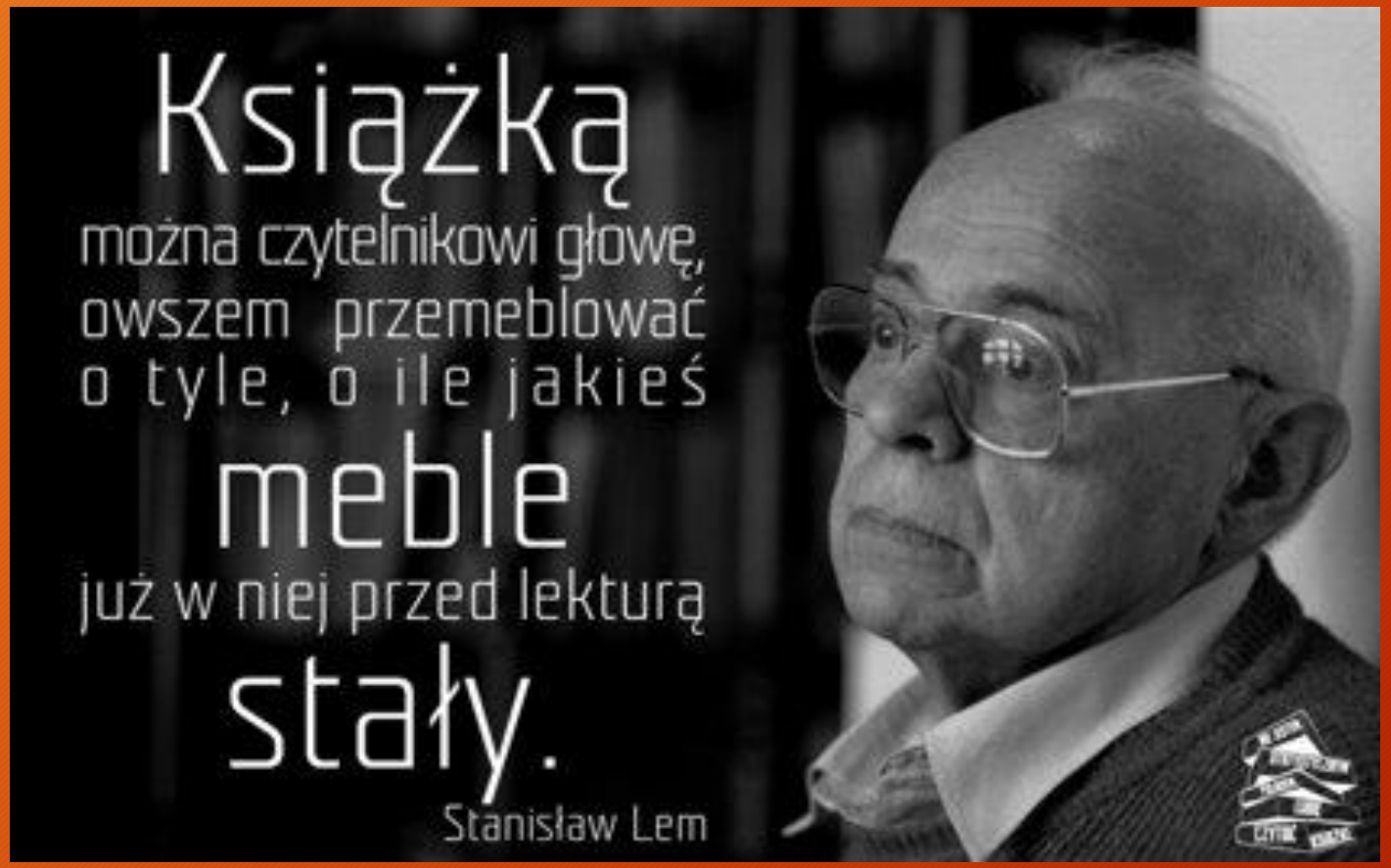
Twórczość Lema porusza tematy związane z rozwojem nauki i techniki,
nie pomija też aspektów natury ludzkiej, problemów w porozumieniu
się istot inteligentnych,
czy miejscu człowieka we współczesnym Wszechświecie.
Lem dzięki swoim utworom jest najczęściej
tłumaczonym polskim pisarzem.
Zyskał miano najbardziej poczytnego nieanglojęzycznego pisarza SF.
Jego książki przetłumaczono na ponad 40 języków
a łączny nakład wynosi ponad 30 milionów egzemplarzy.

STANISŁAW LEM

W swoim dorobku posiada kilka doktoratów honoris causa (m.in. Politechniki Wrocławskiej, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Lwowskiego i Uniwersytetu w Bielefeld).

Był poliglotą:
znał łacinę, niemiecki, francuski, angielski,
ukraiński i rosyjski.

STANISŁAW LEM

Źródło: https://www.google.com/search?source=univ&tbm=isch&q=Stanis%C5%82aw+Lem+cytaty&client=firefox-b-d&sa=X&ved=2ahUKEwjC17LShb7uAhXr-SoKHbrOAwEQjJkEegQIFBAB&biw=1680&bih=880#imgrc=if9sYnbJFHqGLM

STANISŁAW LEM

W 1980 był kandydatem do literackiej Nagrody Nobla
(nagrodę otrzymał jednak Czesław Miłosz).

Otrzymał między innymi następujące odznaczenia:
- medal „Gloria Artis”;
- najważniejsze polskie odznaczenie państwowe Order Orła Białego.

Jego nazwiskiem nazwano planetoidę 3836 Lem
i pierwszego polskiego satelitę naukowego.

10 mądrych myśli Stanisława Lema

1. Dopóki nie skorzystałem z Internetu, nie wiedziałem, że na świecie jest tylu idiotów.
2. Można przypuścić, że wszyscy ludzie mają świadomość, lecz na ogół nie wszyscy zdają sobie z tego sprawę.
3. Książką można czytelnikowi głowę, owszem przemeblować o tyle, o ile jakieś meble już w niej przed lekturą stały.
4. Nikt nic nie czyta, a jeśli czyta, to nic nie rozumie, a jeśli nawet rozumie, to nic nie pamięta.
5. Ateistą jestem z powodów moralnych. Uważam, że twórcę rozpoznajemy poprzez jego dzieło. W moim odczuciu świat jest skonstruowany tak fatalnie, że wolę wierzyć, iż nikt go nie stworzył!

10 mądrych myśli Stanisława Lema – cd.:

6. Jesteśmy ludźmi, kojarzymy i rozumujemy po ziemsku i wskutek tego możemy popełnić ciężkie błędy, przyjmując obce pozory za naszą prawdę, to znaczy układając pewne fakty w schematy przywiezione z Ziemi.

7. Teorie naukowe to psychiczna guma do życia.

8. Dotychczasowe obserwacje pouczają, że miliony razy człowiek kopał kartofle, ale nie jest wykluczone, że jeden raz na miliard stanie się na odwrót, że kartofel będzie kopał człowieka.

9. Nic mnie tak nie doprowadza do rozpaczy jak opowiadanie bzdur.

10. Tacy już są ludzie: dają chętniej wiarę najbardziej nieprawdopodobnym bzdurom aniżeli autentycznym faktom.

STANISŁAW LEM

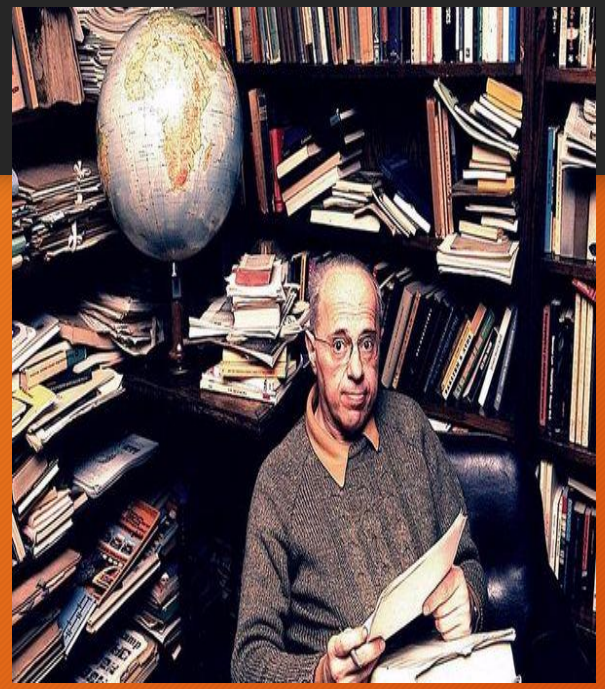
Źródło: pomnik, na cmentarzuCmentarzu Salwatorskim., lema - Bing images

Pisarz zmarł 27 marca 2006 roku.

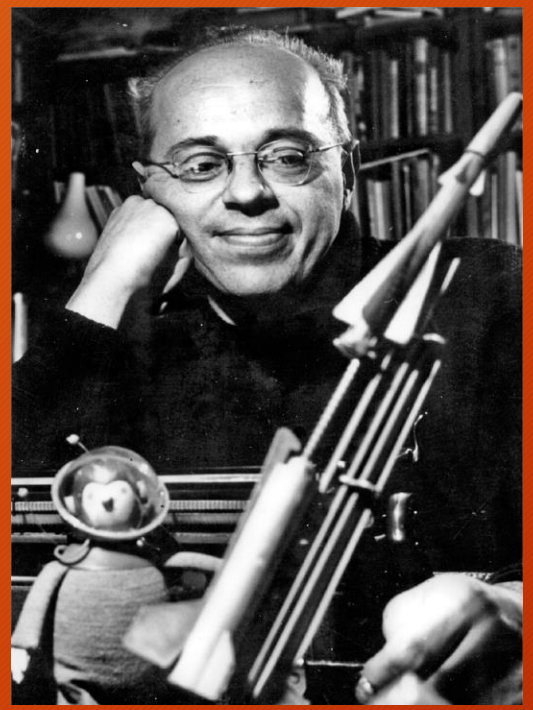
Urnę z prochami
złożono na Cmentarzu Salwatorskim.

Mimo że deklarował się, jako agnostyk,
na prośbę rodziny
pochówku dokonano według obrządku
katolickiego.

STANISŁAW LEM

Źródło zdjęcia - https://gadzetomania.pl/58225,stanislaw-lem.

Źródło: lem - Bing images

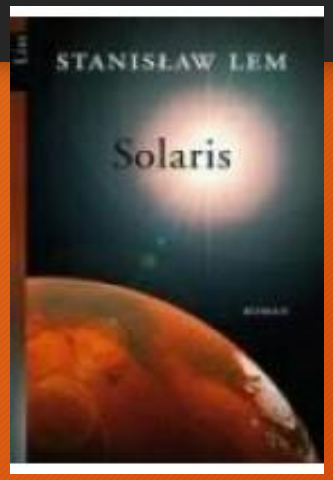

Źródło: 135879.jpg(250×325) (katushka.fun)

STANISŁAW LEM

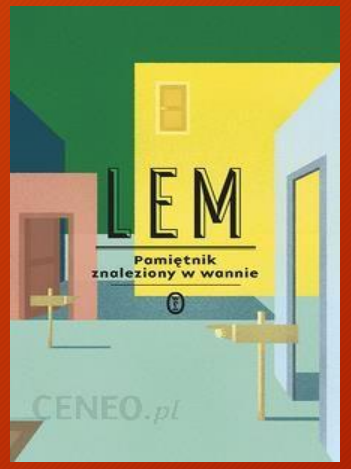
Źródło:
https://www.ceneo.pl/15677628

Źródło:https://www.enbook.pl/catalog/product/view/id/4354894?utm_source=ceneo&utm_medium=referral

Źródło:https://www.taniaksiazka.pl/ogrod-ciemnosci-i-inne-opowiadania-stanislaw-lem-p-910526.html?utm_source=ceneo&utm_medium=cpc&utm_campaign=top3

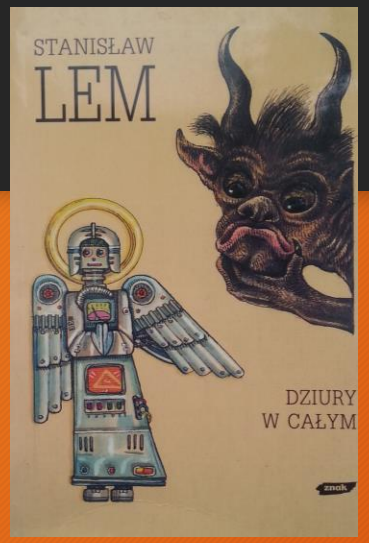

Źródło:https://www.ceneo.pl/51122349

Źródło:https://www.ekskluzywneprezenty.pl/sklep/lem-dziela-wybrane/

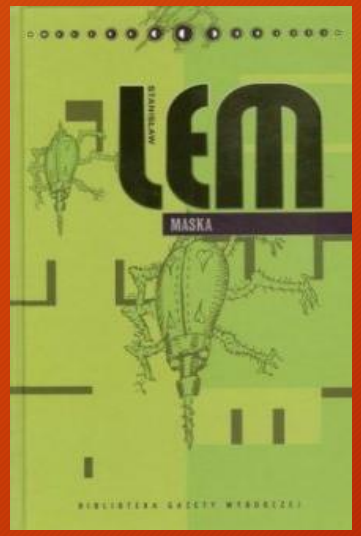
STANISŁAW LEM

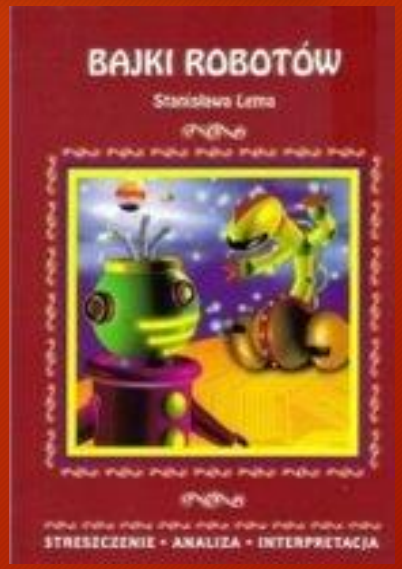
Źródło:https://wwsl.files.wordpress.com/2013/06/2013-05-21-18-55-54.jpg

Źródło:https://wwsl.files.wordpress.com/2013/06/2013-05-21-18-53-45.jpg

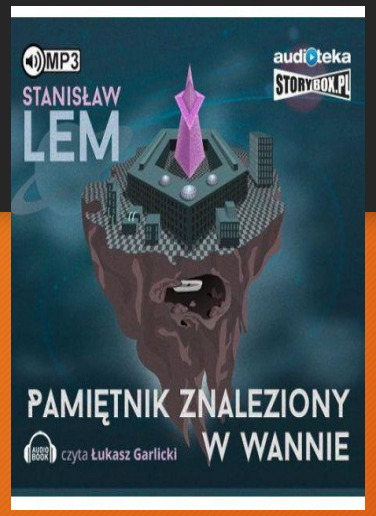

Źródło:https://www.taniaksiazka.pl/dziela-s-lem-t-29-maska-stanislaw-lem-p-215534.html

Źródło:
https://www.megaksiazki.pl/podreczniki/1029712-bajki-robotow-stanislawa-lema-streszczenie-analiza-interpretacja.html?utm_campaign=normal&utm_source=ceneo&utm_medium=referral

Stanisław Lem - Audiobooki CD

Źródło: https://www.taniaksiazka.pl/pamietnik-znaleziony-w-wannie-audiobook-cd-p-906260.html

Źródło: https://www.taniaksiazka.pl

BIBLIOGRAFIA

- https://culture.pl/pl/tworca/stanislaw-lem
- https://pl.wikipedia.org/wiki/Stanis%C5%82aw_Lem
- https://culture.pl/pl/artykul/13-przepowiedni-lema-ktore-sie-sprawdzily
- https://pl.wikiquote.org/wiki/Stanis%C5%82aw_Lem
- https://www.granice.pl/cytaty/autor/2116/stanislaw-lem/4
- https://www.cytaty.info/stanislaw-lem.htm
- https://gadzetomania.pl/58225,stanislaw-lem.
- https://urocznica.pl/cytaty-z-ksiazek-stanislawa-lema/
- https://w-zaciszu-biblioteki.blogspot.com/2011/12/wysoki-zamek-stanisaw-lem.html
- https://culture.pl/pl/tworca/stanislaw-lem

BIBLIOGRAFIA

- Tako rzecze... Lem / Stanisław Lem ; rozmawia Stanisław Bereś;F.11 82(091) Lem S.
- Stanisław Lem / Antoni Smuszkiewicz;MAG 246645.
- Stanisław Lem / Piotr Krywak;MAG 134417.
- Stanisław Lem wobec utopii / Mariusz M. Leś;MAG TN 37687.
- Rozmowy ze Stanisławem Lemem / Stanisław Bereś;MAG 210427.
- **Lem w oczach krytyki światowej / wybór i oprac. Jerzy Jarzębski ;[tł. z ang., niem.];** MAG 222248.
- **Lem i inni : szkice o polskiej science fiction / Andrzej Stoff;**MAG 225749.
- **Powieści fantastyczno-naukowe Stanisława Lema / Andrzej Stoff;**MAG 194628.
- **Stanisław Lem / Antoni Smuszkiewicz;** MAG 246645.

KSIĄŻKI W ZASOBIE WOJEWÓDZKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ - KSIĄŻNICY KOPERNIKAŃSKIEJ:

- Głos Pana / Stanisław Lem;
- Śledztwo ; Katar / Stanisław Lem;
- Solaris ; "Niezwyciężony" / Stanisław Lem;
- Powrót / Stanisław Lem;
- Śledztwo / Stanisław Lem;
- Wśród umarłych / Stanisław Lem;
- **Dialogi. 2 / Stanisław Lem;**
- Pamiętnik znaleziony w wannie / Stanisław Lem;
- Doskonała próżnia ; Wielkość urojona / Stanisław Lem;
- Dylematy / Stanisław Lem;
- Sknocony kryminał / Stanisław Lem;
- Katar / Stanisław Lem.

KSIĄŻKI W ZASOBIE WOJEWÓDZKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ - KSIĄŻNICY KOPERNIKAŃSKIEJ:

- Kongres futurologiczny ; Maska / Stanisław Lem;
- Szpital Przemienienia / Stanisław Lem;
- Fantastyka i futurologia. 1 / Stanisław Lem;
- Dzienniki gwiazdowe / Stanisław Lem;
- Filozofia przypadku : literatura w świetle empirii. 2 / Stanisław Lem;
- Cyberiada / Stanisław Lem ;
- Polowanie / Stanisław Lem;
- Opowiadania / Stanisław Lem;
- Wysoki Zamek ; Wiersze młodzieńcze / Stanisław Lem;
- Kongres futurologiczny ; Opowiadania Ijona Tichego / Stanisław Lem;

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA KSIĄŻNICA KOPERNIKAŃSKA W TORUNIU

Wybór materiałów i opracowanie
Maria Tykałowska